

JIRÍ BUREŠ: ŽENA A DRAK. VÝKLAD A DĚJINY PŮSOBENÍ ZJ 12 V KŘEŠŤANSKÝCH TRADICÍCH

OPONENTSKÝ POSUDEK

Práce má 79 stran textu, je opatřena obsahem, seznamem literatury a všemi ostatními náležitostmi.

Autor konfrontuje ve dvou částech své práce výsledky moderní exegeze a dějiny výkladu Zj 12. V úvodu zdůvodňuje, proč začíná dějinami výkladu: většina obdobných prací začíná moderní exegezí a na ní pak poměřuje a s ní porovnává výklady z předchozích věků. V případě Zj 12 však moderní exegeze nedošla takového konsensu, aby bylo s čím poměřovat. Naopak dějiny výkladu nám nabídnou jakousi inventuru možností.

Konstatuje, že dějiny výkladu jsou k tomuto textu poměrně dobře zpracovány díky kontroverzím o mariologický výklad v 19. a 20. století, avšak vyhodnocení materiálu je spíše jednostranné a upíná se příliš právě na otázku, zda ženou ze Zj 12 je nebo není Marie, ostatní aspekty textu opomíjí.

Zdá se, že autor sám v této části tíhne k rehabilitaci spirituálního výkladu.

Přehled o moderní diskusi je pak skutečně jenom jakýmsi dovětkem k dějinám působení.

Ve vlastní exegezi postupuje autor převážně synchronně; zdařilým způsobem zkoumá vztahy uvnitř textu, zejména symetricky rozvíjenou opozici ženy a draka. Pokud jde o diachronní zkoumání, jemuž se nelze vyhnout, hledá inspiraci textu především ve starozákonní knize Daniel, zatímco přímý vliv jiného, zejména mytologického materiálu spíše zpochybňuje.

Práce nese určité stopy spěchu, naštěstí jenom na úrovni nedokončených nebo ne zcela úspěšných korektur. Např: na straně 30 autor již nedořekl, co vidíme; poznámku 21 možná jen nechápu, zatímco autorovi dává smysl, Irena Backus se autorovi zalíbila natolik, že ji do literatury uvedl hned dvakrát stejnou knihou, občas se v textu mihne poznámka, prozrazující, že autor se na to či ono místo chtěl vrátit a upřesnit údaje. Naštěstí to však při četbě neruší.

Práce je velmi zdařilá a doporučuji ji k obhajobě jakož i k velmi dobré známce.

Pokud by autor při obhajobě nevěděl, o čem pohovořit, mohl by podrobněji rozvést danielovské prvky v obrazu ženy; danielovská inspirace draka je zřejmá a přesvědčivá, v případě ženy přece jenom nakonec vážne (a autor sám si vypomáhá spíše Izajášem, který ovšem zas nepracuje s draky).

Pokud jde o lokalizaci prvního dějství, přimlouval bych se přece jenom za nebe: drak totiž shazuje ocasem hvězdy. I kdyby byl tak velký, že dosahuje hlavou až do nebe, musel by si pro tento účel na tu hlavu (ty hlavy) stoupnout.

Jiří Mrázek

